

NORDJYSKE HÆNDER

Et magasin om vækst, initiativer og beskæftigelse i byggebranchen

nr. 1 – 2014

FRA STUDENT TIL SNEDKERLÆRLING

Christian fra Hjørring bliver håndværker efter gymnasiet

Nordjylland står sammen:

Brug for flere håndværkere

Elevformand:

Myter holder unge fra håndværksfag

Opråb til virksomhederne:

Tag flere lærlinge!

Ledige rustes til beskæftigelse:

Mange jobs på vej på byggepladserne

Brug for flere nordjyske hænder

Uddannelsesniveaet har været stigende i Nordjylland gennem mange år, og det er positivt. Men det er vigtigt, at nordjydernes uddannelsesvalg og kompetencer også passer til, hvad samfundet og virksomhederne har brug for. Ellers risikerer vi, at der er nordjyder, der uddanner sig til arbejdsløshed samtidigt med, at der er ledige jobs, som virksomhederne ikke kan få besat. Og det er præcist den situation, vi står overfor lige nu. Ifølge prognoserne kommer vi snart til at mangle faglærte håndværkere i stor stil i Nordjylland. Elektrikere, tømrere, murere, struktørere, vvs'ere. Stort set alle slags håndværkere bliver en mangelvare i løbet af de kommende år. Det skyldes et sammenfald af flere faktorer. Gennemsnitsalderen i branchen er høj, og mange håndværkere vil derfor relativt snart forlade arbejdsmarkedet. Samtidigt er der stadigt færre unge, som begynder på en håndværkeruddannelse. Der er slet ikke håndværkerlærlinge nok på vej til, at de kan erstatte de mange ældre, der går på pension. Det er nødvendigt, at langt flere unge tager en håndværkeruddannelse, hvilket også er et væsentligt mål med den nye reform af erhvervsuddannelserne.

Ikke mindst fordi der snart kommer rigtig mange nye jobs i bygge- og anlægsbranchen i Nordjylland. Særligt på grund af en række store offentlige byggeprojekter som fx det kommende sygehusbyggeri i Aalborg. Tilsammen tegner det et billede af en truende ubalance på det nordjyske arbejdsmarked, hvor der bliver alt for få håndværkere i forhold til virksomhedernes behov. Dermed risikerer vi at gå glip af en historisk chance for at få flere nordjyder i beskæftigelse i bygge- og anlægsbranchen og samtidigt få skabt vækst og udvikling i landsdelen. Det er et problem for hele Nordjylland, og fælles problemer kræver fælles løsninger. Det er derfor, at vi i Beskæftigelsesregion Nordjylland har været med til at skabe en særlig fokusgruppe i Nordjylland, hvor både virksomheder, uddannelser, arbejdsmarkedets parter, beskæftigelsessystemet og alle andre relevante parter er gået sammen for, at vi kan hjælpe hinanden med at håndtere udfordringen i fællesskab. Vi er allerede godt i gang. Rundt omkring i Nordjylland er der søsat mange initiativer og projekter, der skal være med til at forhindre, at der bliver alvorlig mangel på håndværkere. Vi skal have flere unge til at vælge en erhvervsuddannelse. Virksomhederne skal tage flere lærlinge. Vi skal have flere ledige i beskæftigelse i byggebranchen. Og vi skal sikre, at de nordjyske byggevirksomheder ikke kommer til at mangle kompetente nordjyske hænder til at klare opgaverne i fremtiden. Det er blandt andet alt det, du kan læse om i dette og de kommende numre af NORDJYSKE HÆNDER.

God læselyst.

Karsten Simensen
Direktør i Beskæftigelsesregion Nordjylland

KOLOFON

NORDJYSKE HÆNDER nr. 1 / 2014

Beskæftigelsesrådet Nordjylland og
Beskæftigelsesregion Nordjylland
Nybrogade 16, 1. sal
9000 Aalborg
Tel: 72 22 36 00
brnord@star.dk

Tekst og tilrettelæggelse:
Journalist Henrik Jensen
HOS JOURNALISTERNE

Ansvarshavende redaktør:
Karsten Simensen

Redaktionsgruppe:
Henrik Christensen
Lars Pilgaard
Pia Nielsen
Hans Svenstrup
Kirsten Hørup
Hans Ulrik Møller
Reidar H. Kogstad
Henrik Jensen

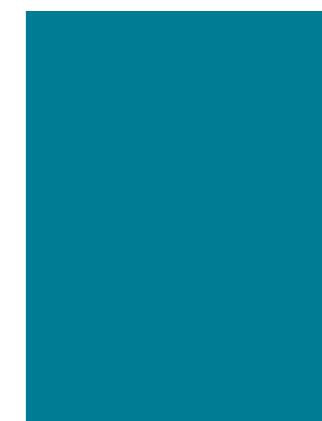
Foto:
Peter Halskov
Kasper Kamuk

Layout:
www.formagenda.dk

Tryk:
Laser Tryk

Oplag:
4.000

NORDJYSKE HÆNDER udgives af Beskæftigelsesrådet Nordjylland og Beskæftigelsesregion Nordjylland. Artiklerne i magasinet udtrykker ikke nødvendigvis Beskæftigelsesrådet Nordjylland eller Beskæftigelsesregion Nordjyllands holdninger. Artiklerne kan citeres mod kildeangivelse jævnfør ophavsretslovens bestemmelser.

Indhold

- 4 Mangel på håndværkere kræver handling**
Der er en overhængende risiko for, at der bliver mangel på arbejdskraft inden for byggeriet i de kommende år.
- 6 Ledige rustes til ufaglært betonarbejde**
Gode jobmuligheder på byggepladserne får nordjyske jobcentre til at sende ledige på betonkurser.
- 7 Betonarbejde er vildt spændende**
59-årig ledig ser lyst på fremtiden og håber, at betonkursus kan give fast arbejde.
- 8 Snedkerlærling med studenterhue**
22-årige Christian Abildgaard fra Hjørring er student. Nu har han valgt en håndværkeruddannelse efter gymnasiet.
- 9 Unge bliver håndværkere efter gymnasiet**
EUC Nord i Hjørring vil gerne have flere studerende, der allerede har en studentereksamen.
- 10 Myter holder unge fra at blive håndværkere**
Folkeskolen og forældrene har et stort ansvar for, at færre unge vælger en erhvervsuddannelse. Det mener formanden for de danske erhvervs-skoleelever.
- 12 Mesterskab i håndværk blev en publikumssucces**
42.000 besøgte DM i Skills i Aalborg, som ifølge arrangørerne vil få flere unge i Nordjylland til at søge ind på en erhvervsuddannelse.
- 14 Tre nordjyske Danmarks mestre**
Danmarks bedste tømrerlærling, murerlærling og malerlærling fortæller, hvorfor de har valgt at blive håndværkere.
- 16 Færre praktikpladser i byggeriet**
Antallet af praktikaftaler i Nordjylland falder, og antallet af unge, der ikke kan finde en praktikplads, stiger. Opråb til virksomhederne fra en af erhvervslivets nordjyske talsmænd.

Mangel på håndværkere kræver handling

Nordjylland skal stå sammen for at undgå alvorlig mangel på hænder i byggeriet.

Danmark står overfor en historisk ubalance på arbejdsmarkedet. Alle prognoser peger i samme retning. Der er en overhængende risiko for, at der bliver mangel på arbejdskraft inden for byggeriet i de kommende år.

”Det er en ganske alvorlig situation. Hvis vi ikke gør noget, vil vi komme til at mangle nordjyske håndværkere i stor stil,” siger Henrik Christensen, der er kontorchef i Beskæftigelsesregion Nordjylland.

Tømrere, elektrikere og vvs'ere. Tendensen er den samme for stort set alle byggeriets faggrupper. Allerede i dag er der i Nordjylland begyndende mangel på visse grupper af håndværkere, og tendensen vil blive forstærket i de kommende år.

”Det kan blive et stort problem for hele samfundet. Det er vigtigt, at alle parter i Nordjylland står sammen for at undgå, at de alvorlige forudsigelser om mangel på arbejdskraft bliver til virkelighed,” siger Henrik Christensen.

For få unge håndværkere

Der er flere årsager til den truende mangel på arbejdskraft i bygge- og anlægsbranchen. Gennemsnitsalderen blandt de nordjy-

ske håndværkere er forholdsvis høj. Det betyder, at der er relativt mange, der vil forlade arbejdsmarkedet og gå på pension i de kommende år.

Det er især et problem, fordi der samtidigt slet ikke er nyuddannede håndværkere nok til at overtage værktøjet fra de mange, der forlader arbejdsmarkedet. I en del år har det i Danmark været en uheldig tendens, at de unge i stor stil fravælger erhvervsuddannelserne. For ti år siden var det cirka 30 procent af de unge, der søgte ind på en erhvervsuddannelse efter folkeskolen. I dag er det under 20 procent.

I samme tidsrum har gymnasierne oplevet en betydelig stigning i ansøgstallet, så det i dag er mere en 70 procent af de unge, der vælger gymnasiet. Der er bred enighed om, at det er en uholdbar udvikling. Da et flertal i folke-

tinget tidligere på året blev enige om en reform af erhvervsuddannelserne, var et af de vigtigste mål, at flere elever skal vælge en erhvervsuddannelse direkte efter 9. eller 10. klasse.

”Der er ingen tvivl om, at der også i Nordjylland er for mange unge, der lidt for automatisk foretrækker gymnasiet i stedet for en erhvervsuddannelse. Det er klart en hovedudfordring, at vi skal have vendt udviklingen og få flere unge til at blive håndværkere, hvis vi skal komme manglen på faglært arbejdskraft i byggeriet til livs,” siger Henrik Christensen.

En historisk chance

At få flere unge til at uddanne sig til håndværkere kan måske løse arbejdskraftproblemet på længere sigt, men det løser ikke de mere akutte udfordringer. Ifølge analysen ”Beskæftigelsen i bygge-

DERFOR BLIVER DER MANGEL PÅ HÅNDVÆRKERE

- Mange håndværkere vil forlade arbejdsmarkedet for at gå på pension. En tredjedel af alle nordjyske håndværkere er over halvtreds år.
- Der er for få unge, der vælger at uddanne sig til håndværkere.
- Byggevirksomhederne er igen ved at få travlt. Flere store planlagte bygge- og anlægsprojekter er på vej.

STORT UNDERSKUD AF HÅNDVÆRKERE

Det er usikkert præcist hvor mange håndværkere, der kommer til at mangle i Nordjylland i de kommende år. Tallene her stammer fra analysen ”Beskæftigelsen i bygge- og anlægsbranchen i Nordjylland”.

- Murere – underskud på op til 70 nordjyske murere.
- Bygningsmalere – underskud på op til 150 nordjyske bygningsmalere.
- Bygge- og anlægsteknikere – underskud på op til 250 nordjyske bygge- og anlægsteknikere.
- VVS'ere - underskud på op til 300 nordjyske VVS'ere.
- Elektrikere – underskud på op til 550 nordjyske elektrikere.
- Tømrere - underskud på op til 950 nordjyske tømrere og snedkere.

og anlægsbranchen i Nordjylland”, som rådgivningsfirmaet Cowi har lavet for Beskæftigelsesregion Nordjylland, er manglen på faglært arbejdskraft ikke et problem, der ligger mange år ude i fremtiden.

I Nordjylland og i resten af landet bliver der i disse år taget første spadestik på en lang række meget store offentlige anlægsprojekter. Det gælder for eksempel byggeriet af det nye Universitetshospital i Aalborg, en udvidelse af Frederikshavn Havn og en opgradering af jernbaneforbindingen mellem Hobro og Aalborg.

”Selv ved uændret efterspørgsel af arbejdskraft vil vi opleve et underskud af håndværkere. Men vi ved, at virksomhedernes behov for arbejdskraft snart vil stige kraftigt på grund af de store planlagte byggeprojekter, og så står vi virkelig med et problem,” siger Henrik Christensen. Han peger på, at det er vigtigt at fx jobcentre, uddannelsesinstitutioner og virksomheder er i tæt samarbejde om opgaven. Det gælder om at vende den manglende arbejdskraft til et positivt problem.

”I virkeligheden er der tale om en historisk chance, at vi ved, at der kommer så mange nye arbejdspladser i byggeriet. Det skal vi udnytte positivt og bruge alle muligheder for at få de ledige i Nordjylland

uddannet og opkvalificeret, så de kan komme i arbejde i bygge- og anlægsbranchen,” siger Henrik Christensen.

”Vi står med en fælles udfordring.”

Nordjysk samarbejde

Både blandt byggeriets arbejdsgivere og fagforeninger i Nordjylland, er der enighed om, at situationen er ekstraordinær.

”Hvis de nordjyske virksomheder ikke kan få nok arbejdskraft i Nordjylland, så bliver konsekvensen, at de enten må forsøge at skaffe udenlandsk arbejdskraft, eller at de helt må lade være med at byde ind på de opgaver, der kommer. Dermed er det absolut en alvorlig problemstilling, som kan få konsekvenser for både samfundet og virksomhederne,” siger Peter H. Wagner, der er regionskonsulent for Dansk Byggeri i Nordjylland.

Også han mener, at samarbejde er vejen frem.

”Vi har brug for, at alle i Nordjylland arbejder i samme retning for at få flere unge og også flere ledige over i hånd-

værksfagene,” siger Peter H. Wagner. Samme toner lyder fra formand for byggegruppen i 3F i Aalborg, Reidar H. Kogstad.

”Vi skal have både de unge og de ledige til at se, at der faktisk kan være en rigtig god fremtid i at vælge et håndværksfag. Hvis det skal lykkes, er der brug for en fælles indsats. Det er ikke godt nok, at alle parter gør, hvad vi plejer,” siger han. Både 3F og Dansk Byggeri er blandt deltagerne i en særlig fokusgruppe, som Beskæftigelsesregion Nordjylland har taget initiativ til, for netop at sørge for, at alle parter arbejder sammen om at løse den truende mangel på arbejdskraft i byggeriet. I fokusgruppen deltager også jobcentre, virksomheder, erhvervsskoler og andre relevante parter vedrørende bygge- og anlægsbranchen.

”Vi står med en fælles udfordring, som ingen part kan løse alene. Derfor er det nødvendigt, at vi inddrager hinanden og arbejder sammen, så det kan lykkes at komme arbejdskraftmanglen i byggebranchen i Nordjylland til livs,” siger Henrik Christensen fra Beskæftigelsesregion Nordjylland.

Læs analysen ”Beskæftigelsen i bygge- og anlægsbranchen i Nordjylland” via brnordjylland.dk.

Ledige rustes til ufaglært betonarbejde

Gode jobmuligheder på byggepladserne får nordjyske jobcentre til at sende ledige på betonkurser.

Betonarbejdere er en af de faggrupper, der for alvor bliver mangel på i de kommende år. De gode jobmuligheder får nu flere nordjyske jobcentre til at sende ledige på betonkurser.

"Alle siger, at der snart bliver alvorlig mangel betonfolk. Derfor giver det god mening at give de ledige nogle grundlæggende betonkompetencer, som forhåbentlig kan hjælpe dem i arbejde," siger Kirsten Hørup, der er virksomhedskonsulent i Jobcenter Rebild. Sammen med kolleger fra jobcentrene i Mariagerfjord og Vesthimmerland har hun i foråret sendt et hold på 17 ledige fra de tre kommuner på et særligt tre måneders betonkursus hos AMU Nordjylland.

"Det handler om, at de ledige får præcist de kompetencer, som virksomhederne har brug for, så vi tror meget på, at der er gode jobmuligheder efter betonkurset," siger Kirsten Hørup.

Mange betonopgaver

Prognoseerne siger, at der i de kommende år bliver mangel på de fleste typer faglærte håndværkere. Når det drejer

sig om betonfolk, så er det ikke kun de faglærte betonarbejdere, de såkaldte struktører, der snart bliver en mangelvare. Der vil også være efterspørgsel efter ufaglærte med betonkompetencer.

Beskæftigelsesregion Nordjylland udgav sidste år analysen "Beskæftigelsen i bygge- og anlægsbranchen i Nordjylland". Ifølge analysen vil det være en god ide at lave målrettede betonkurser for ledige i Nordjylland for at sikre, at der er betonfolk nok i regionen til at klare de store planlagte byggeprojekter. Virksomhedskonsulent i AMU Nordjylland Erik Nielsen er enig:

"Vi er i tæt kontakt med virksomhederne i byggebranchen, og de siger klart, at de meget snart har brug for ufaglærte med betonkompetencer," siger han.

En god indstilling

Der er rigtig meget beton i moderne byggeri. Når det for eksempel drejer sig om det kommende sygehusbyggeri og andre omfattende byggeopgaver, udgør betonopgaverne en stor andel af byggeriet.

Dermed er der måske lyse udsigter for de ledige, der har meldt sig til beton-

kurset. De 17 ledige kommer med vidt forskellig baggrund. Der er både en smed, en bager og en gartner. De har dog det tilfælles, at de fleste af dem ikke er helt unge, og så har de alle været ledige i en længere periode.

"Det er et fantastisk godt hold med en god indstilling. Jeg er sikker på, at de fleste af dem nok skal få arbejde i byggebranchen efter kurset," siger Karsten Thomsen fra AMU Nordjylland, der er underviser på betonkurset.

I løbet af de tre måneder, som betonkurset varer, lægges der vægt på undervisning i armering, forskalling og støbning, som er de kompetencer, virksomhederne efterspørger. Desuden er der indlagt to gange fjorten dages praktik hos en nordjysk byggevirksomhed i kurset.

"I gamle dage kunne man komme ind fra gaden og blive ansat som jord- og betonarbejder på en byggeplads, men sådan er det ikke længere. Arbejdsgiverne vil gerne have, at man har nogle grundlæggende færdigheder, og det får de ledige på kurset. Når betonkurset er færdigt, har de forudsætningerne for at få arbejde på en byggeplads," siger Karsten Thomsen.

59-årige Peter Petersen i praktik som betonarbejder på en byggeplads i Nørresundby.

Betonarbejde er vildt spændende

59-årig ledig håber, at betonkursus kan give fast beskæftigelse.

Selvom han har tilbragt mere end fire årtier på arbejdsmarkedet, er 59-årige Peter Petersen fra Mariager ikke klar til at trække sig tilbage. Han er en af de 17 ledige, der har meldt sig til et særligt betonkursus for ledige i Rebild, Vesthimmerland og Mariagerfjord.

"Jeg har opdaget, at betonarbejde er vildt spændende. Jeg håber meget, at kurset kan hjælpe mig i arbejde igen, og jeg vil elske at komme til at arbejde med beton," siger Peter Petersen. Han er oprindeligt udlært smed, og det var også hans beskæftigelse i de første år på arbejdsmarkedet. I de senere år har han mest arbejdet som lastbilchauffør, og senest har han i en årrække haft et godt arbejde på en større industrivirksomhed. Lige indtil virksomheden blev ramt af krisen og efter flere fyringsrunder også endte med at give Peter Petersen en fyreseddel.

"Efter 41 år i arbejde blev jeg fyret for første gang. Det var ikke så sjovt. Jeg synes selv, at jeg mangler nogle flere år på arbejdsmarkedet," siger han. Det er halvandet år siden, og nu har han for alvor fået troen på et arbejde tilbage.

"Jeg tror, at der er gode muligheder for at få et arbejde som betonarbejder, når jeg er færdig med kurset. Så jeg ser lyst på fremtiden," siger Peter Petersen.

Mange stillinger på vej

Som en del af betonkurset har Peter Petersen en praktikperiode i entreprenørvirksomheden Jorton i Aalborg. Konkret er han tilknyttet en byggeplads i Nørresundby, hvor Jorton er i gang med et stort renoveringsprojekt af boligblokke.

"Der skal sættes betonsokler under en ny facade hele vejen rundt om blokkene, og der skal opføres nogle elevatorskakte i beton. Det er spændende

opgaver," siger Peter Petersen. Selvom der ikke lige i øjeblikket er ledige betonstillinger i entreprenørvirksomheden, så tror betonformand Kaj Christiansen fra Jorton, at det meget snart kommer.

"Der skal ikke ret meget til, så kommer vi til at have en hel del ledige stillinger. Det gælder hele branchen," siger han. Han fortæller, at gennemsnitsalderen blandt betonarbejderne i virksomheden er ret høj. De fleste er over halvtreds, og alene det betyder, at der bliver brug for mange nye folk på byggepladserne i de kommende år.

"Og når det først for alvor går i gang i byggeriet med det nye sygehus og andre store projekter, så har vi slet ikke betonfolk nok i Nordjylland," siger Kaj Christiansen:

"Derfor er det rigtig godt, at der er ledige, som får betonkompetencer netop nu. Det er kun et spørgsmål om tid, før der er arbejde til dem."

KURSUS GIVER GRUNDLÆGGENDE FÆRDIGHEDER

Betonkurset for de 17 ledige i Mariagerfjord, Vesthimmerland og Rebild bliver gennemført med støtte fra Beskæftigelsesrådet Nordjylland og Beskæftigelsesregion Nordjylland. Kurset varer godt tre måneder og giver de ledige nogle grundlæggende kompetencer, som kan give arbejde som ufaglært betonarbejder på en byggeplads. Lignende kurser er på vej i andre kommuner.

Studenten Christian Abildgaard er nu i lære som snedker.

Snedkerlærling med studenterhue

Student fra Hjørring har valgt at blive håndværker efter gymnasiet.

Det er snart tre år siden, at 22-årige Christian Abildgaard fra Hjørring blev færdig på gymnasiet. Han har altid gerne ville være arkitekt, men nu er han i stedet ved at uddanne sig til snedker.

"Jeg har egentlig aldrig overvejet, at jeg skulle tage en håndværkeruddannelse. Men jeg tror, at det er det helt rigtige for mig lige nu," siger Christian Abildgaard. Han er blandt de første, der har benyttet sig af et nyt særligt forløb på EUC Nord i Hjørring, der giver unge med en studentereksamen mulighed for at uddanne sig til håndværker hurtigere end normalt.

Spændende arbejde

For Christian Abildgaard gav det lidt sig selv, at han valgte at gå på gymnasiet efter folkeskolen. Han har altid været vild med at tegne og har i årevis haft en ide

om, at han engang skulle blive arkitekt. Men karaktererne på hans studentereksamen har ikke helt været høje nok de to gange, han har søgt ind på universitetet. I stedet for at læse videre har han derfor de seneste par år haft forskelligt ufraglært arbejde. Først i et supermarked og siden fik han lidt tilfældigt job hos Krone Vinduer i Vrå, hvor han har arbejdet som ufraglært håndværker.

"Det har vist sig at være et spændende arbejde, og jeg kan godt lide at bruge mine hænder. Så til sidst spurgte jeg i virksomheden, om de ville give mig en praktikplads, hvis jeg uddannede mig til bygningsnedker," siger Christian Abildgaard.

Har ikke fortrudt

Han begyndte på snedkeruddannelsen på EUC Nord i oktober sidste år på et særligt turboforløb for unge, der har en

studentereksamen. Allerede lige efter nytår havde han bestået grundforløbet og er nu i fuld gang med lærlingetiden hos Krone Vinduer, som udgør størstedelen af resten af snedkeruddannelsen.

"Det er helt vildt fedt at arbejde som snedker, og jeg lærer utroligt meget hver eneste dag, så det har jeg bestemt ikke fortrudt," siger Christian Abildgaard. Selvom han er glad for snedkerfaget, har han ikke helt afskrevet drømmen om at blive arkitekt engang.

"Det er slet ikke utænkeligt, at jeg ender med at læse videre på et senere tidspunkt. Selvom der er mange, der tror det, så er man jo ikke låst fast, bare fordi man har en håndværkeruddannelse," siger Christian Abildgaard.

Unge bliver håndværkere efter gymnasiet

EUC Nord i Hjørring vil gerne have flere studerende, der allerede har en studentereksamen.

Stadigt flere unge vælger gymnasiet efter folkeskolen, mens færre vælger en erhvervsuddannelse. På EUC Nord i Hjørring har man lavet et særligt tilbud for at få unge med en studentereksamen til at tage en erhvervsfaglig uddannelse.

"Vi ved, at der går mange unge rundt, der ikke er kommet i gang med en uddannelse efter studentereksamen. Nogle er ledige og andre har måske fundet et ufraglært job. Det er dem, vi gerne vil tilbyde en håndværkeruddannelse," siger uddannelseschef Hans Ulrik Møller, Bygge og Anlæg på EUC Nord.

Gymnasiet er blevet det foretrukne uddannelsesvalg for mange unge efter folkeskolen. Men når studentereksamen er bestået, er der mange, der ikke ved, hvad de skal bruge studenterhuen til. Og de unges uddannelsesvalg passer ikke særlig godt med samfundets behov, hvor der er brug for flere håndværkere i de kommende år.

"Vi har brug for flere håndværkere, også gerne nogen, der er gode til det boglige. Der er gode job- og karrieremuligheder for studenter, der vælger at tage et svendebrev," siger Hans Ulrik Møller.

Stud. Håndværk

For at gøre det mere tillokkende for studenterne at gå håndværkervejen har EUC Nord lavet et særligt turboforløb, som de kalder "Stud. Håndværk", hvor man som student kan tage grundforløbet på en teknisk erhvervsuddannelse på halv tid.

Normalt tager det minimum 20 uger at gennemføre grundforløbet på en teknisk erhvervsuddannelse. På Stud. Hånd-

værk på EUC Nord består studenterne det særlige grundforløb på kun ti uger. "Vi har komprimeret den teoretiske del af grundforløbet en hel del og har længere undervisningsdage. Det kan studenterne godt klare, fordi de er mere modne og er vant til teoretisk undervisning på et relativt højt niveau," siger Hans Ulrik Møller. Han fortæller dog, at studenterne ofte er overraskede over, at det faglige niveau på erhvervsuddannelsens grundforløb er højere, end de havde forventet.

En succes

Turboforløbet er blevet tilbudt studenterne siden oktober 2013, og ifølge uddannelseschefen har de første erfaringer været gode.

"Vi har tidligere haft unge med en studentereksamen, som har taget en håndværkeruddannelse på normale vilkår, men det er første gang, vi går målrettet efter studenterne på denne måde," siger Hans Ulrik Møller.

Siden det startede i efteråret 2013 har ti studenter gennemført turbogrundforløbet på EUC Nord, og de fleste er nu videre i

snedker-, tømrer- eller malerpraktik i en virksomhed.

"Vi mener selv, at det er en succes med et særligt uddannelsesstilbud til studenterne. Jeg tror helt sikkert, at det er et koncept, der vil vokse betydeligt i de kommende år," siger uddannelseschefen fra EUC Nord.

Det er hans oplevelse, at virksomhederne er glade for at få de unge med en studentereksamen i praktik.

"Virksomhederne er meget interesserede i at få dygtige unge mennesker i praktik, og det skader ikke, at de har en studenterhue," siger Hans Ulrik Møller.

Det bekræfter direktør Kaj Bundgaard fra vinduesproducenten Krone Vinduer i Vrå, der har taget en af studenterne fra EUC Nord i praktik som snedker.

"Det er en god ting, når vores medarbejdere har skruet hovedet godt på. Som snedker er det en stor fordel, at du både er god til det boglige og til håndværket. Det er vist nok første gang, at vi prøver at have en lærling, der har en studentereksamen. Men jeg håber da ikke, at det bliver sidste gang," siger Kaj Bundgaard.

Direktør Kaj Bundgaard fra Krone Vinduer med sin lærling Christian Abildgaard.

Morten Ryom fra Aalborg er formand for Erhvervsskolernes Elevorganisation.

”Erhvervsskolernes problemer starter i folkeskolens 1. klasse.”

Elevernes formand:

Myter holder unge fra at blive håndværkere

Folkeskolen og forældrene har et stort ansvar for de unges studievalg.

Det er ganske ufortjent, at erhvervsuddannelserne døjer med et lidt dårligt image. Det mener Morten Ryom, der er formand for de danske erhvervsskoleelever. Ifølge ham er det myter, uvidenhed og dårlig vejledning, der får mange unge til at fravælge en håndværkeruddannelse.

”Jeg tror ikke på, at det er fordi, at de unge ikke gider at blive håndværker. De ved bare ikke nok om, hvad det i virkeligheden vil sige at tage en erhvervsuddannelse,” siger Morten Ryom.

Han mener, at både de unges forældre og ikke mindst folkeskolen har en stor del af ansvaret for, at der er færre unge, der vælger en erhvervsuddannelse.

”Jeg plejer at sige, at de fleste af erhvervsskolernes problemer starter i folkeskolens 1. klasse. Vi har fået en folkeskole, der underviser alt for meget i retning af gymnasiet. Eleverne får at vide, at det er meget bedre og finere at gå på gymnasiet

et end at tage en erhvervsuddannelse. Det er med til at give håndværkeruddannelserne et dårligt ry,” siger han.

Selvfølgelig på gymnasiet

Morten Ryom bor i Aalborg og er i gang med at uddanne sig til smed på Tech College.

Når det drejer sig om valget mellem gymnasiet og en erhvervsuddannelse, så ved han, hvad han taler om. Han begyndte selv på gymnasiet efter folkeskolen og gik der i to år, inden han til sidst tog springet til smedeuddannelsen.

”Jeg har altid gerne ville være håndværker. Da jeg var barn, ville jeg være murer, men jeg klarede mig godt i skolen og fik gode karakterer, så mine lærere sagde, at jeg selvfølgelig skulle på gymnasiet,” fortæller Morten Ryom. Derhjemme vidste hans forældre ikke bedre end at sige det samme som lærerne.

Selvom faren er elektriker, så var det tydeligt, at forældrene ikke syntes, at en håndværkeruddannelse var fin nok til deres søn.

”Min mor sagde, at jeg da gerne måtte blive håndværker, men at jeg lige skulle tage en studentereksamen først. Fordi, som hun sagde, så havde jeg altid noget at falde tilbage på,” siger han. Det endte med, at han fulgte skolens og forældrenes anbefalinger og startede på gymnasiet.

”Jeg tænkte, at lærerne og forældrene jo er voksne mennesker, så jeg måtte hellere gøre, hvad de sagde,” siger Morten Ryom.

Akademisk folkeskole

Han mener, at hans eget eksempel er ganske typisk for, hvordan mange unge foretager deres uddannelsesvalg.

”De unge ender på gymnasiet, fordi de altid har fået at vide, at det er finere. Selv håndværkerforældre skubber deres egne børn i gymnasiet, fordi de tror, at det er bedre og giver flere muligheder,” siger han.

Desuden mener han, at der er sket en akademisering af den danske folkeskole.

Fag som sløjd og andre praktiske fag har fået mindre plads på skoleskemaet og er blevet erstattet af en akademisk undervisning, som man tidligere først mødte i gymnasiet.

”Når børn i 9. klasse i dag skal lave en opgave, så skal de kunne redegøre for hvilken videnskabelig metode og analysemodel, de har anvendt. Alt er blevet så akademisk, og de boglige elever får ros, mens de elever, der er bedst til de praktiske fag, ikke får meget anerkendelse i folkeskolen,” siger Morten Ryom.

Dropper gymnasiet

På gymnasiet blev han selv en overgang grebet af de akademiske ambitioner og begyndte at lege med planer om, at han skulle blive læge eller måske studere bioteknologi.

Men efterhånden fandt han ud af, at han slet ikke hørte hjemme på gymnasiet.

”Jeg passede ikke ind i en akademisk studieform med ansvar for egen læring. Det var et fint gymnasium med flinke medstuderende og lærere. Det var bare ikke mig,” siger Morten Ryom.

Efter to år samlede han mod til sig og meddelte sine forældre, at han ville droppe gymnasiet og i stedet blive smed.

”Jeg har aldrig oplevet min mor så skuffet. Hele verden ramlede sammen. Min far var heller ikke tilfreds, men min mor hun var dybt, dybt rystet. Heldigvis kan hun i dag godt se, at det var en fejl med gymnasiet, og at jeg passer langt bedre til en håndværkeruddannelse. Jeg elsker at være smed,” siger Morten Ryom, der begyndte på smedeuddannelsen på Tech College Aalborg i januar 2011.

Mange muligheder

Med hans personlige erfaring fra både en erhvervsuddannelse og gymnasiet, så mener han, at der er en del myter om erhvervsuddannelserne, som ikke har hold i virkeligheden.

”Der er mange, der tror, at en erhvervsuddannelse er en blindgyde, og det er helt forkert. I dag er der mange muligheder for at læse videre. Man kan endda ende med at læse på universitetet, hvis man har lyst,” siger Morten Ryom.

Samtidig giver en erhvervsuddannelse i modsætning til en studentereksamen direkte adgang til et faglært job.

”Du kan endda tage dit svendebrev med til Dubai, Tyskland eller USA og få et arbejde. Det er faktisk ret fantastisk,” siger han. Han er sikker på, at hvis de unge og deres forældre fik noget mere reel information om alle mulighederne, så ville erhvervsuddannelserne få et bedre image.

”Hvis de havde et bedre kendskab til virkeligheden, så ville langt flere unge vælge en erhvervsuddannelse,” siger Morten Ryom.

Mesterskab i håndværk blev en publikumssucces

42.000 besøgte Danmarksmesterskaberne for lærlinge i Aalborg.

Det var et enestående udstillingsvindue for alle håndværkerfag, da Danmarksmesterskaberne i håndværk for lærlinge – DM i Skills – blev holdt i Aalborg i januar. Mesterskabet vil ifølge arrangørerne få flere unge i Nordjylland til at søge ind på en erhvervsuddannelse.

”Der er ingen tvivl om, at sådan et kæmpe event vil få en stor effekt og give flere unge lyst til at blive håndværkere,” siger Per Dennis Kristensen, der har været projektleder og arrangør af DM i Skills for de Nordjyske Erhvervsskoler. DM i Skills i Gigantium i Aalborg satte publikumsrekord med 42.000 besøgende, hvoraf størstedelen var folkeskoleelever fra hele regionen. Erfaringerne fra tidligere viser, at DM i Skills kan have en positiv effekt på, hvor mange unge, der søger ind på en erhvervsuddannelse efter folkeskolen. ”Jeg er overbevist om, at vi vil opleve et øget optag på erhvervsuddannelserne i Nordjylland allerede i år på grund

af arrangementet,” siger Per Dennis Kristensen.

Godt håndværk smitter

DM i Skills er det store årlige Danmarksmesterskab for unge fra erhvervsuddannelserne. Det er første gang, at mesterskabet er blevet holdt i Nordjylland. I år var omkring 280 unge fra hele landet med i dysten om at blive Danmarks dygtigste elev i 29 konkurrencefag. Over tre hektiske konkurrencedage kæmpede de sig igennem forskellige opgaver, der stillede store krav til deltagerne om godt håndværk, passioneret arbejde og faglig stolthed. ”Det var imponerende og meget inspirerende at se så mange dygtige unge mennesker vise, hvad de kunne med deres håndværk. Deres faglighed lyste ud af dem, og det er virkelig noget, der smitter,” siger Per Dennis Kristensen. Når der er DM i Skills, så foregår deltagerne arbejde i forskellige konkurrenceområder, hvor publikum kan komme helt tæt på de forskellige fag, mens del-

tagerne viser deres færdigheder frem. ”Det er en vigtig del af Skills at bruge mesterskabet til at vise de mange forskellige håndværksfag frem, så de kan inspirere andre unge til at blive håndværkere. Og jeg er sikker på, at det netop har haft den effekt på mange af dem, der besøgte Skills i Aalborg,” siger han.

Skoleelever i fokus

En meget stor del af de 42.000, der besøgte Skills over de tre dages mesterskab, var folkeskoleelever fra hele Nordjylland. Blandt andet var alle 8.-10. klasser fra alle folkeskoler i de nordjyske kommuner blevet tilbudt gratis busser til Gigantium. ”De ældste folkeskoleelever har været vores primære mål, for det er jo dem, der snart står overfor at skulle vælge ungdomsuddannelse,” siger Per Dennis Kristensen. Ud over, at man kunne følge konkurrencedeltagerne folde sig ud, var der særskilte aktiviteter og konkurrencer i håndværk for skoleeleverne. Og rundt

PUBLIKUMSREKORD I AALBORG

DM i Skills 2014 i Aalborg satte publikumsrekord - i alt 42.000 mennesker besøgte mesterskabet den 23.-25. januar. Da konkurrencen sidste år blev holdt i Aarhus var der knap 30.000 besøgende. Blandt de besøgende var statsminister Helle Thorning-Schmidt, som åbnede DM i Skills i Aalborg, og undervisningsminister Christine Antorini, der stod for kåringen af de unge Danmarksmestre.

På billedet er det 18-årige Daniel Fernandez fra Aalborg, der bliver kåret som Danmarks bedste malerlærling 2014.

omkring i Gigantium var der masser af ”prøv, mærk og føl”-stande, hvor de besøgende kunne afprøve forskellige fag eller få en snak med studerende og lærere fra erhvervsuddannelserne. ”Alt i alt må man sige, at DM i Skills har været den ultimative vejledningsevent, og vi har fået mange positive tilbagemeldinger fra lærere og vejledere fra hele Nordjylland,” siger Per Dennis Kristensen.

Virkelig imponeret

Han mener, at det også er et stort plus, at netop så mange af folkeskolernes

lærere og vejledere var blandt de besøgende til DM i Skills.

”Lærerne og studievejlederne er vigtige, når det gælder de unges studievalg, og de ved ikke altid nok om, hvad det vil sige at være håndværker. Jeg tror, at også de er gået derfra med en masse nye indtryk,” siger Per Dennis Kristensen.

Det bekræfter vejleder Trine Bergman Vittrup fra Ungdommens Uddannelsesvejledning i Hjørring.

”Jeg fik selv meget ny viden med hjem fra Skills. Jeg var virkelig imponeret over, hvor dygtige mange af de unge

var,” siger studievejlederen. Hun fortæller, at hun også er blevet meget overrasket over, hvor mange forskellige uddannelsesmuligheder, der reelt er at vælge imellem på erhvervsskolerne.

”Det er klart, at det er inspirerende for en vejleder som mig, at få præsenteret uddannelserne på sådan en levende måde. Det betyder, at jeg bedre kan give de unge et bredere billede af, hvad erhvervsskolerne har at byde på,” siger Trine Bergman Vittrup.

1.000 LEDIGE PÅ SKILLS

Det var ikke kun folkeskoleelever, der besøgte DM i Skills. Fra alle nordjyske jobcentre var der lavet busture for ledige under 30 år, der ikke har en uddannelse. Målet var at give de ledige ny inspiration til at tage en erhvervsuddannelse. Mere end 1.000 ledige var med busserne til Aalborg, som var arrangeret af Beskæftigelsesregion Nordjylland i samarbejde med de nordjyske jobcentre, UU-vejledere og de nordjyske erhvervsskoler.

DM i Skills:

Tre nordjyske Danmarksmestre

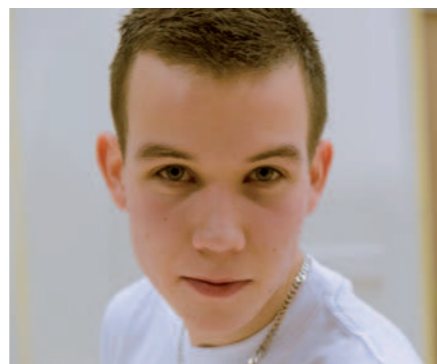
Blandt de nordjyske vindere i DM i Skills 2014 er både den bedste tømrerlærling, den bedste murerlærling og den bedste malerlærling i Danmark. Der kræver både dygtighed, talent og masser af træning at vinde førsteprisen ved DM i Skills. Mød tre unge nordjyder, der elsker deres håndværk og ikke har fortrudt, at de har valgt en erhvervsuddannelse.

20-årige Daniel Kirk Hansen fra Thisted er Danmarks bedste tømrerlærling.

21-årige Anders Tonsgaard fra Mors er Danmarks bedste murerlærling.

18-årige Daniel Fernandez fra Aalborg er Danmarks bedste malerlærling.

Jeg var tæt på at vælge gymnasiet

Lige siden han var en lille dreng, har han været glad for at bruge sine hænder. Og han fandt tidligt ud af, at det var træ, der var sjovest at arbejde med.

"Ja, faktisk har jeg egentlig altid forestillet mig, at jeg engang skulle blive tømrer," siger Daniel Kirk Hansen.

Danmarks bedste tømrerlærling er opvokset på en gård, og han tilbragte store dele af sin barndom i værkstedet, hvor han byggede alt fra fuglekasser til svinetrug af træ.

"Træ er et fantastisk materiale. Det er nemt at skære i og bearbejde i forhold til andre materialer, og man kan lave både

fine møbler og solide konstruktioner. Man kan bruge træ til næsten alt," siger han.

Holdt fast i drømmen

Selvom han altså aldrig har været i tvivl om sine fremtidsplaner som tømrer, så begyndte han alligevel at vakle til allersidst, da han skulle vælge uddannelse efter skolen.

"De fleste af mine kammerater skulle på gymnasiet. Og det var som om, at der ikke var så meget prestige ved at vælge en teknisk uddannelse. Jeg var faktisk tæt ved at falde i og vælge gymnasiet ligesom de andre," siger han.

Først i sidste øjeblik besluttede han sig

for at holde fast i drømmen om at blive tømrer. Ikke kun fordi han fulgte sit hjerte, men også fordi han satte sig ordentlig ind i tingene og fik undersøgt, hvilke fremtidsmuligheder han ville have med en tømreruddannelse.

"Jeg fandt ud af, at der for eksempel er rigtig mange muligheder for at læse videre efter en tømreruddannelse, hvis jeg får lyst til det. Og så var jeg ikke længere i tvivl," siger Daniel Kirk Hansen, der tager sin tømreruddannelse på EUC Nordvest. Selvom han var i tvivl om uddannelsen lige til det sidste, så har han ikke fortrudt sin beslutning.

"Jeg tog det helt rigtige uddannelsesvalg, da jeg valgte at blive tømrer," siger han.

Jeg har altid villet være håndværker

Han kommer fra en familie af håndværkere, så det har altid ligget i kortene, at han også selv skulle vælge en erhvervsuddannelse.

"Min far er maler, og min storebror er tømrer, og jeg ville ikke være det samme som dem. Så var der jo næsten kun murerfaget tilbage til mig, og det er jeg rigtig glad for," siger Anders Tonsgaard. Han vandt prisen som Danmarks bedste murerlærling, da der tidligere i år blev holdt DM i Skills i Aalborg. Men han har også mange års træning i hænderne.

Fritidsjob som murer

Allerede som 14-årig begyndte han at arbejde i sin fritid hos det murerfirma,

hvor han siden fik en læreplads. I begyndelsen gik han mest til hånd, men langsomt fik han lov til mere og mere, og efterhånden kom han også til at mure en gang imellem.

"Hvis flere unge kunne få lov til at prøve at komme på en håndværkervirksomhed i erhvervspraktik eller måske i et fritidsjob, så tror jeg også, at flere ville vælge en håndværkeruddannelse senere. Sådan er det i hvert fald gået for mig," siger Anders Tonsgaard, der tager sin mureruddannelse på EUC Nordvest.

Kan bygge et hus

"Det, jeg godt kan lide ved murerfaget, er, at det er et håndværk, som man virkelig kan bruge til noget konkret. Man

kan for eksempel bygge et hus," siger han. I sin fritid er han et rigtigt udemenneske, der fisker og går på jagt, og han kunne ikke forestille sig at have et arbejde, hvor han skulle være indendørs hele dagen.

"Murerarbejde foregår ofte udendørs, og det er som regel dejligt. Især selvfølgelig når vejret er godt," siger Anders Tonsgaard, der regner med, at han bliver i murerfaget i fremtiden.

"Om ti år har jeg vel mit eget firma, som laver indendørs pejse og andre udfordrende specialopgaver. Det kunne jeg godt tænke mig," siger han.

Jeg elsker at være maler

Han har valgt at uddanne sig til bygningsmaler, fordi han tror, at en håndværkeruddannelse er et mere sikkert uddannelsesvalg end gymnasiet.

"En håndværkeruddannelse kan jeg bruge til noget, og jeg kan få et godt job. Men jeg kan også læse videre, hvis jeg får lyst til det. Jeg har alle muligheder," siger Daniel Fernandez, der efter DM i Skills 2014 kan smykke sig med titlen som kongerigetets bedste bygningsmalerlev.

"Jeg vandt, fordi jeg havde forberedt mig med masser og masser af træning. Jeg tror især, at det var lakering af træværk og min opsætning af mønstret tapet, hvor jeg var bedre end mine kon-

kurrenter," lyder hans egen vurdering af mesterskabspræstationen.

Har valgt rigtigt

Daniel Fernandez tager sin uddannelse på Construction College Aalborg og er elev i et større malerfirma i Aalborg. "Jeg elsker at være maler, og jeg er rigtig glad for mit arbejde. Jeg er ikke i tvivl om, at jeg valgte rigtigt med min uddannelse," siger han:

"Når man er maler, så er man jo den, der laver prikken over i'et. Man gør det hele flot, efter at de andre håndværkere har været der. Det kan jeg godt lide."

Lysten tilbage

De fleste af hans klassekammerater valgte gymnasiet efter folkeskolen, men det var

ikke noget, som Daniel Fernandez selv for alvor overvejede.

"Jeg var sådan en folkeskoleelev, der ikke gik så meget op i lektierne og det boglige. Derfor havde jeg ikke lyst til at skulle sidde tre år mere på skolebænken i gymnasiet," siger han.

På erhvervsuddannelsen har han nu fået lyst til at studere.

"Det er nok, fordi jeg synes, at det er sjovt. Jeg bliver helt opslugt af det og kan koncentrere mig om en opgave, som jeg ikke kunne i folkeskolen," siger Daniel Fernandez:

"Mine gamle lærere ville virkeligt blive forbavset, hvis de så mig nu, eller hvis de hørte, at jeg er blevet Danmarksmester."

Stadig flere nordjyske unge må se langt efter en praktikplads i en nordjysk virksomhed.

Opråb til byggeriet:

Ansæt flere lærlinge!

Der blev i 2013 indgået færre praktikaftaler i byggeriet end i 2012. Samtidig fortsætter køen af unge, der ikke kan finde en praktikplads, med at vokse. Det får nu en af erhvervslivets nordjyske talsmænd til komme med et opråb til virksomhederne.

”Det er bare ikke godt nok. Virksomhederne må simpelthen åbne dørene for de unge og tage nogle flere lærlinge ind,” siger erhvervsdirektør i Mariagerfjord, Torben Ladefoged. Ifølge tal fra Undervisningsministeriet var der 678 håndværkerlærlinge fra Nordjylland, der fik en praktikplads i en byggevirksomhed i løbet af 2013. Det er det laveste antal praktikaftaler i byggeriet i flere år. I 2012 blev der lavet 712 uddannelsesaftaler.

”Hvis virksomhederne også vil have adgang til arbejdskraft fremover, så er de nødt til at tage et større ansvar og være med til at uddanne nogle flere håndværkere,” siger Torben Ladefoged.

Flere unge uden praktikplads

Mens virksomhederne tøver, så stiger antallet af nordjyske unge, der mangler en praktikplads i byggeriet.

Tæller man de unge i skolepraktik med, så var der alene i byggefagene 335 unge i Nordjylland, der i januar 2014

manglede en praktikplads i en virksomhed. I januar 2013 var tallet 289.

På alle erhvervsuddannelserne var der 1362 nordjyske unge, der i januar måned ikke kunne komme i praktik i en virksomhed. Det er det højeste antal unge i Nordjylland uden praktikplads målt i januar måned siden 2004.

”For virksomhederne handler det om at sikre, at der også er arbejdskraft i fremtiden. Derfor dur det ikke, at der er unge, som opgiver at blive håndværkere, fordi de ikke kan finde en praktikplads,” siger Torben Ladefoged.

Lær af den maritime branche

I Beskæftigelsesregion Nordjylland er direktør Karsten Simensen enig i, at virksomhederne har et særligt ansvar.

Han anbefaler virksomhederne i byggebranchen at tage ved lære af den maritime branche, hvor flere virksomheder målrettet er begyndt at tage flere lærlinge.

Senest har en række maritime virksomheder i Frederikshavn ansat en fælles uddannelseskoordinator, som skal sørge for, at der kommer flere lærlinge i virksomhederne, og at lærlingene får et optimalt uddannelsesforløb.

”Den slags fremsynet ansvarlighed må meget gerne brede sig til bygge- og håndværksvirksomhederne i Nordjylland,” siger Karsten Simensen.